

DAMUNT DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN - MARÇ 1994 - N° 34

DAMUNT DAMUNT

Revista d'Informació local
SANT JOAN (Mallorca)

Octubre 1993 - Núm. 29
Depòsit legal PM-673-1991

Domicili:

Major, 68
07240 Sant Joan (Mallorca)
Tel. 52 61 83

Director:

Miquel Florit Huguet

Col.laboradors:

Antoni Amengual Barceló
Antònia Amengual Salvà
Francesc Alzamora Bauzà
Joan Barceló Serra
Margalida Bauzà Bover
Guillem Company Bauzà
Gabriel Company Gayà
Nino Company Pérez
Carles Costa Salom
Josep Estelrich Costa
Catalina Lluïsa Gayà Bauzà
Antònia-Pilar Mas Jaume
Cati Fullana Matas
Gabriel Monserrat Monserrat
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Matas Sastre
Joan Matas Sastre
Guillem Bou Mas
Joan Gayà Matas
Antònia Torrens Jaume
Maria Ordinas
Marc Vidal Bonet

Imprimeix:

TTIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

Tirada: 400 exemplars

CONTINGUT

NOTICIES LOCALS	3
POEMES, GLOSES I GLOSADORS	11
ENTREVISTES	15
COMUNICATS	18
ALTRES INFORMACIONS	19
COL.LABORACIONS	21
FITXES A LLOURE	23

Accidents de trànsit

El passat dia 2 de març, aproximadament a les 11 del matí, es va produir un greu accident de trànsit, on afortunadament no es varen haver de lamentar danys personals, encara que els danys materials varen esser quantiosos.

L'accident va succeir quan el cotxe conduit per na Rosa Florit, acompanyada de la seva mare na Francisca Antich Morey, després de foradar una roda de darrera, va rrelliscar i es va precipitar baix de la paret a les costes de Maià.

Les dues ocupants del vehicle a més del retgiró sols sofriren alguns cops i lleugeres esgarrinxades, no així el cotxe que, segons ens ha assegurat, pot esser duit a desfer per a ferralla.

***

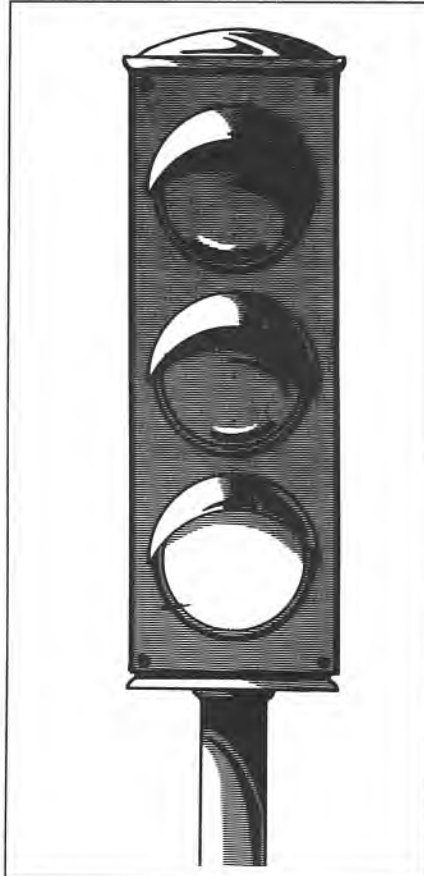
El passat dia 7 de març es va produir un nou accident de trànsit a la Costa de Maià quasi al mateix lloc on va succeir un altre accident uns dies abans.

La víctima de l'esmentat accident va esser na Francisca Ferriol Carbonell, la treballadora familiar, natural de Maria de la Salut, però molt coneguda i apreciada per les diverses famílies que han emprat els seus serveis, aquí a

Sant Joan.

El cotxe R-19 conduit per Francisca va girar damunt la carretera. Els danys del cotxe varen esser quantiosos però afortunadament la conductora no va sofrir danys personals.

Cati Fullana

Xesc Forteza a Sant Joan

El passat dia 10 de març el popular actor i autor teatral Xesc Forteza, gran amic i veïnat del Santjoaner Esteva Mayol, allà a S'Estaca, es reuniren en un dinar de companyonia en el restaurant de Can Tronca, o estaren acompanyats dels seus familiars i amics, entre els quals recordam hi havia els santjoaners Amador Bauçà (mestre Amador), Gabriel Company (el forner Boveta), Miquel Gomis (el barber Parric) i altres.

Aquest grup coincidí en el menjador de Can Tronca amb un altre grup de pensionistes de l'Associació de Cala Ratjada que quan varen reconèixer al popular artista mallorquí li tributaren un espontani i gran aplaudiment, que per inesperat va emocionar profundament a Xesc Forteza, al qual ens permet felicitar des d'aquestes pàgines, per la seva recuperació, desitjant-li que molts d'anys pugui venir a visitar-nos.

Cati Fullana i Matas

Notícies de la Banda de Tambors i Aires de Pagesia

Visita al Parc natural de s'Albufera

Els components de la Banda de Tambors i Cornetes del Centre Cultural de Sant Joan, visitaren el passat dia 19 de febrer el Parc natural de S'Albufera. La visita fou molt agradable i interessant per la quantitat d'aus que vérem i per les extenses explicacions de la monitora que ens va acompanyar en tot moment i recorregut. Després de la visita gaudírem d'un agradable descans al mig de

frondosa vegetació.

Aires de Pagesia

El grup de balls "Aires de Pagesia" ha pres part activa dins els actes que ha organitzat "Aires Solleric" en motiu dels seus 25 anys d'existència. La col·laboració ha estat participar a una ballada popular a Sóller, i aportar diferents peces de roba de la indumentària pagesa antiga conservada al nostre poble, que serà mostrada a una exposició itinerant per diferents po-

bles de Mallorca.

Banda de Tambors i Cornetes

Com a premi de les actuacions que duu a terme la Banda de Tambors i Cornetes de Sant Joan, els seus components gaudiren de diferents activitats de caràcter lúdic i d'esbarjo. Primer fou la visita a S'Albufera, i ara ja estan preparant un cap de setmana a la serra de Lluc.

Joan Morey damunt "Brisas"

El magazin "Brisas" núm. 357 del passat 20 de febrer, insertava la següent nota:

Morey Company, Joan (Sant Joan 1.952) Xeremier i flabioler. Fabricant d'instruments, fa part de la Colla de Xeremiers de Sant Joan. Amb Antoni Artigues Bonet ha publicat "Repertori i construcció dels instruments de la Colla de Xeremiers catalans a Mallorca" (1.989) (CM)

El diari El Dia del Mundo del dia 16 de gener d'aquest mateix any, publicava un ample reportatge sobre el mestre Joan Morey, on quedava reflexada la tasca que ha anat desenvolupant aquest santjoaner com a xeremier i com a fabricant de xeremies i flabiols.

Assemblea de la Premsa Forana

L'Associació de la Premsa Forana de Mallorca, va celebrar l'assemblea general, el passat dia 24 de febrer. Després de la informació de secretaria, altes i baixes de publicacions, el President Carles Costa informà de les diferents subvencions i convenis que rep l'Associació, donant una especial informació en què consisteix una i altra i al que estan obligades les publicacions que s'hi adhereixen.

A continuació es va fer una proposta esportiva, per tal d'organitzar un equip de futbol per disputar un partit entre col·laboradors de Premsa Forana i funcionaris d'una entitat bancària. Tot seguit el Sotapresident Miquel Company donà informació damunt recepció i compromisos de les publicacions associades marcades en els estatuts de l'entitat.

Per acabar, el punt de pres i preguntes, el que fou molt animat i aclaridor dels diferents temes que es tractaren.

Les matances de Calicant

Aquest ha estat el segon any que un grup de joves santjoaners s'han reunit per terres de Calicant per les tradicionals matances.

Hem sentit a dir i repetir que el primer que es necessita per fer unes matances és: **tenir el porc**.

I un porc ben acabat és el que "enllestiren" aquest grup d'al.lots de Sant Joan, perquè un porc de 492 kg. no es troba cada dia.

Diven que de tan gros porc en sortiren 310 peces d'embotit, també tot un rècord. Quants de pans hauran de llescar per acabar-se tant de compenatge?

Noves senyalitzacions als nostres carrers

Passejant pels nostres carrers hem pogut observar la col·locació d'un gual permanent per a minusvàlids a un determinat indret del carrer major. Pareix ésser que amb aquesta acció l'Ajuntament ha volgut col·laborar i facilitar la integració del minusvàlid en la nostra societat. Esperem que aquesta senyalització sigui respectada i no suposi cap tipus de problema.

Altres senyalitzacions han estat col·locades a distints carrers, regulant l'aparcament per quinzenes a dreta i esquerra. Això ha estat motiu de polèmica per alguns veïns, avetsats com estaven a aparcar davant casa seva, a escollir laombra quan arriben els dies de sol o descarregar furgons o altres vehicles, davant el seu portal. Que aquesta regulació és del tot necessari en els carrers cèn-

trics, tots ho sabem. Quant a altres carrers més forans, com hem dit més amunt, la polèmica està servida.

D'altra banda des de fa algunes setmanes a la façana lateral de Ca Na Maria Dominera davant la plaça coneguda popularment per la "Plaça des brollador", s'hi ha instal·lat un aparell de megafonia (altaveu), atinent la petició d'alguns veïns del barri de l'Eixample que feren arribar a l'Ajuntament les seves queixes, perquè no sentien les crides i no s'assabentaven dels anuncis que es feien des de la Casa de la Vila.

Dues millores, per iniciativa municipal, les senyalitzacions i l'altaveu, que creim han estat ben acollides pels santjoaners.

Cati Fullana

Homenatge a Magdalena Bauzà Bou

El dissabte dia 12 de Març, víspera del Quart Diumenge, el Club de voleibol local va retre un homenatge pòstum a una de les seves fundadores, Magdalena Bauzà Bou, que ens deixà el passat mes de Gener.

Tingueren paraules de recordança parlant de la tasca realitzada per Magdalena, en primer lloc el professor i preparador físic Andreu Gelabert que tant va treballar pel voleibol i esport local, i seguidament el President de la Federació Balear i el Diputat Sr. Francesc Gilet.

Seguidament foren entregades distintes plaques a Josep Jaume, vidu de

La filla i la mare de Magdalena Bauzà «Bou»

Equip Voleibol local (titular) amb el President i l'entrenador

ticipa en competició i l'altre equip estava format també per al.lotes santjoaneres, més "veteranes", que en els anys vuitanta tantes victòries aconseguiren sota la direcció d' Andreu Gelabert.

Aquests actes emotius foren un testimoni d'agraïment per una feina feta a favor de l'esport del voleibol, que com bé digué el President de la Federació: Sant Joan ha donat bons equips promoguts per una entusiasta afecció.

Els distintes actes foren presentats per l'entrenador Nino Company.

Joan Jaume i Nigorra

Magdalena, que estava acompanyat dels seus fills, per part de la Federació, l'Ajuntament i el Club de voleibol. Entre els obsequis entregats als familiars més propers de Magdalena cal destacar un escut del club confeccionat amb flors.

A continuació dos equips locals oferiren un partit de voleibol, que fou seguit amb interès pel nombrós públic que havia acudit a la plaça de la Constitució per sumarse a l'acte d'homenatge en memòria de Magdalena Bauzà. Un dels equips participants estava format per les al.lotes que actualment formen l'equip titular i que par-

Els equips que participaren amb els seus entrenadors

XXII certamen poètic Verge de Consolació

El capvespre de la diada del Quart Diumenge el temple de Consolació va esser escenari de l'acte de proclamació dels guardonats i de tramesa de premis d'aquest Certamen, al qual enguany hi tingueren participació els alumnes el Col·legi Públic Son Juny.

Els treballs escolars foren exposats al menjador de Cas Donat, al costat del Santuari.

En aquest acte intervingueren el Director del Col·legi Josep Roig i el professor Amador Gayà va llegir el veredict del Jurat, del qual hi formava part, juntament amb Maria Antònia Bauzà i Maria Sacrament Ferrer. Els guanyadors varen esser:

De 1er i 2n: Maria Rosa Bauçà i Antònia Juan Gayà

De 3er i 4rt: Maria Antònia Nigorra, Catalina Mª Bauzà i Antònia Aguiló.

De 5 i 6: Rosa Maria Ferriol i Antònia Galmés.

De 7 i 8: Antònia Torrens i Margalida Bauzà Mas.

Aquestes dues darreres escolars llegiren els seus respectius poemes premiats.

Per part del altre Jurat, Joan Maimó va llegir un bell parlament i a continuació el nostre poeta Miquel Gayà Sitjar va donar a conèixer el veredict del jurat del que ell n'era el President, juntament amb l'esmentat Joan Maimó Vadel·l i Miquel Pons Bonet.

Amb l'apertura es conegué el nom dels guanyadors que foren els següents:

Primer premi: Poema "Vangelio segons Sant Joan", Autora: Antònia Serrano Darder.

Accèssit: Poema "Qui sou?". Autor: Pere Bru Serrano Darder (germà de la guanyadora)

Accèssit: poema "Precs". Autor: Miquel Martínez Orea.

Premi local: "Del Quart diumenge sou Reina". Autora: Bàrbara Matas Sastre.

El Jurat atorgà una menció al poema "Via Curcis", que no fou premiat per no ajustar-se a les bases, del que n'era autor Miquel Oliver Bauzà.

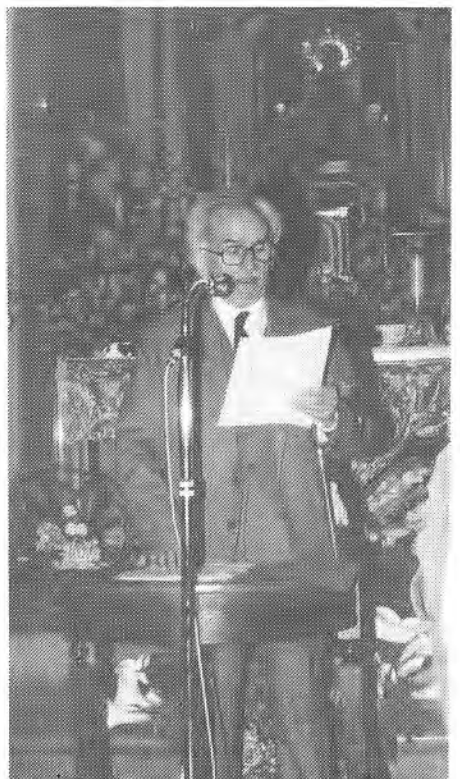
Antònia Serrano, 1er Premi Certamen Poètic

Bàrbara Matas Sastre, 1er Premi Local

Antònia Torrens, Premi Col·legi Públic Son Juny

Miquel Gayà Sitjar, President del Certamen Poètic

Joan Jaume i Nigorra

Fira del Quart Diumenge

La tercera edició de la Fira del Quart Diumenge va resultar animada, pel nombre d'expositors i dels visitants, no obstant això donat que la festa és al Santuari, la gent té que fer la seva visita un tant apressada. Els carrers centrals acolliren la mostra, destacant la presència d'automòbils de distintes

marques i models. Joan Morlà concessionari del Ford tenia 7 unitats exposades, entre les quals hi havia el model "Probe". Autos Sant Joan tenia exposades 12 unitats, entre tractors i cotxes. Poguèrem admirar el "Laguna". Automòbils Coll tenia exposats 11 unitats, entre les que hi havia el S-16 2.000 cc.

Honda (de Manacor) exposava per primera vegada amb el model "Accord" i altres. Opel Manacor tenia exposats 9 models distintes entre els que hi havia el tot terreny "Frontera" i "Monterrey", la furgoneta "Combo" i el "Vectra". Hi havia altres marques de cotxe que ometim per no fer massa llarga la relació.

Festa del quart diumenge

Des de fa uns anys aquesta festa nostra, que té ja alguns segles de celebració, comença amb una ofrena de flors a la Verge, que completa l'acte central de la diada, com ho demostrà la gentada que hi participà i que, com cada any, hagué de seguir a l'exterior la missa solemne, perquè no va ser suficient la cabuda dins l'oratori. La missa solemne, a la qual assistiren les autoritats, va ésser concelebrada pel Rector Mn. Nofre Torres, que pronuncià l'homília. Estava acompanyat per Mn. Antoni Riutort, Rector solidari i Arxipreste, Mn. Gabriel Ferriol, Mn. Josep Estelrich i el P. Rafel Jaume. El cor parroquial amb els seus cànecs litúrgics donà solemnitat a

l'acte.

L'ofrena de flors deixà el santuari ben guarnit que feia goig de veure amb tantes flors al voltant de la imatge de la Verge; acabada la missa es repartiren les tradicionals coquetes.

A la sortida es va poder contemplar el rellotge de sol del portal lateral que ha estat restaurat recentment amb la iniciativa de don Rafel Soler i del qual em parlem en un article apart, en aquesta mateixa revista.

A l'explanada hi va tenir lloc el ball de bot i l'amollada de coloms. Com és costum els torroners oferiren les seves llepolies i així es pogueren fer els "presents" als éssers estimats.

Al capvespre a l'explanada del

Santuari, la Banda de Música d'Artà donà un concert, amb bastant de retràs damunt l'horari previst. Alhora la gent visitava el Santuari i l'exposició escolar.

Seguidament es va celebrar l'acte del XXII Certamen Poètic Verge de Consolació.

Acabà la diada de la festa del Pa i Peix, amb una ballada popular, ben animada amb la participació de les agrupacions Aires de Pagesia, Esclafits i Castanyetes (d'Artà) i Aires de Montission (de Porreres).

Joan Jaume i Nigorra

També hi havia distints "stands" o llocs d'exposició-venda d'artesanaria: joguines artesanals de fusta (Woodpecker Toys) una colla formada per un anglès i una catalana que viven a Senccelles, Welt Ingebog, dibuixos damunt seda aconseguits amb sals, etc. Hi exposaren els artesans santjoaners; portes, mobles de cuina i bany, arrambadors, material de construcció i ferro artístic, entre altres. La ceràmica d'Es Pinaró estava present.

Dos dels llocs més visitats i que esgotaren les existències foren els santjoaners Foner Company i "Embutits Sa Caldera". La qualitat i bona presenta-

ció ho diu tot. Altres dels llocs més visitats foren dos llocs de venda de formatge: Girmalt i Can Montes.

A l'acte d'inauguració el nostre batle estava acompanyat per diferents autoritats autonòmiques: Francesc Gillet Diputat en Corts, el President del CIM Joan Veger i els Consellers Reus, Cirer, Cabrer i Berastain.

Una ruixadeta que a penes banyà l'asfalt, a l'hora del migdia i quan hi havia més aflluència de visitants, per arraconar públic i que els feriants també estojassin els seus articles.

Esperem que l'any qui ve farà més bon temps.

Joan Jaume i Nigorra

Exposició de filoses i paners

Coïncidint amb la Festa del Quart Diumenge, en el local de la Tercera Edat foren exposats diferents objectes artesanals fets de canya, jonc, alavern i mata, que han sortit de les mans de Joan Matas Sastre (el Ferrer Peremates), objectes que han sorprès al visitant per la seva perfecció i varietat.

Entre els atuells exposats hi havia paners, covonets, cargolers, paners fruiteres, covonets de pescador. Destaca una col·lecció de paners fets amb alavern on hi havia 13 unitats de distinta grossària.

A una altra secció de l'exposició es podien veure i entendre sense necessitat d'explicació les quatre fases per a l'elaboració d'una filosa. Un conjunt d'aspi, fusos i debanadors posaven a la vista dels visitants uns

atuells que antigament eren emprats per filar i teixir a casa.

Les peces exposades que més cridaven l'atenció era una col·lecció de 45 filoses, totes distintes, amb uns ornaments originals. Una autèntica filigrana artesana.

Del Ferrer Peremates coneixíem la seva faceta de ferrer artesà, la seva facilitat i bon estil per fer gloses i versos de tota mena, fins i tot sabíem que de jove es dedicà a la música formant part d'un grup musical, local, però aquesta exposició ha estat una autèntica sorpresa per a molts de santjoaners, encara que sabíem que el seu pare el "Carter Peremates" ja feia paners i altres atuells de canya i jonc, una artesanía de la qual degué iniciar al seu fill Joan.

El President del Parlament i el Conseller d'Obres Públiques amb la premsa forana

El President del Parlament del Govern Balear, convidà dies passats, als representants de la Premsa Forana de Mallorca, a la inauguració a Manacor de l'exposició de treballs realitzats pels escolars d'EGB de les Illes Balears "Que és per a tu l'Autonomia", a la qual hi han participat 6.000 escolars.

Després de la visita a l'exposició, es serví un sopar a un restaurant de la comarca manacorina.

El passat dimarts, dia 15 de març, reté visita al casal de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, el Conseller d'Obres Públiques i Urbanisme Senyor Bartomeu Reus.

Després de visitar les dependències del casal, i saludar als representants de les publicacions associades i membres de les televisions locals, assistents a l'acte. Al saló d'actes, el conseller va fer una exposició de les activitats de la conselleria d'O.P i U. (Aigua, carreteres, trens, urbanitzacions d'interior i costaneres, etc.) Tot seguit es va animar un llarc torn de preguntes, damunt els temes conflictius puntuals, segons la publicació local interessada.

Carles Costa

Temporada d'òpera

La presentació de la VIII Temporada d'Òpera de Primavera per l'any 1994, tengué lloc al saló d'actes del Teatre Principal de Palma, escenari d'aquest magne aconeteixement, a càrrec del seu director Senyor Serafí Guiscafré i presidit pel President del Consell Insular de Mallorca Senyor Joan Verger, la Presidenta de la Comissió de Cultura d'aquest organisme Senyora Pilar Ferrer, el Director General de la Conselleria de Cultura Senyor Romero, entre d'altres personalitats.

El programa per aquesta temporada i que es presentarà a Palma i a l'illa de Gran Canaria és el següent:

La Traviata de Giuseppe Verdi, quatre actuacions a partir del 26 de març. **Les contes d'Hoffmann** de Jacques Offenbach des del 20 d'abril. **Turandot** de Giacomo Puccini a partir del dia 18 de maig i **Nabucco** de Giuseppe Verdi el dia 2 de juny.

El dia abans de cada estrena, tindrà lloc una conferència, damunt l'obra, aquestes seran al Gran Hotel de "la Caixa", les dues primeres i la resta al Centre de Cultura de "Sa Nostra". Estaran a càrrec dels diferents directors escènics, musicals i artistes participants, com també prestigiosos periodistes.

La temporada d'aquest any, té un cost inicial de més de cent milions de pessetes, que després té unes entrades aproximades al seixanta per cent. Hi col·laboren un bon grapat d'entitats i empreses de Mallorca, vertaderes mecenes d'aquesta manifestació lírica.

Si la temporada passada hi assistiren més de 16.000 espectadors, s'espera aquest any superar la xifra, ja que l'objectiu principal és promocionar Mallorca com a lloc turístic i cultural.

Carles Costa i Salom

Naixaments

- **Raquel Menasalvas Fontirroig**, filla d'Àngel i de Maria (Mandaia) va néixer el passat dia 7 de març. La nostra enhorabona als joves pares.

- **Guillem Gelabert Jaume**, fill de Francesc i de Margalida Lourdes Jaume, va néixer el passat dia 16 de Febrer. Aquest és el quart nét del nostre col·laborador Joan Jaume Nigorra.

La nostra enhorabona als pares, padrins i altra família.

- **Catalina Matas Sorell**, filla de Joan Matas (Datiler) i d'Isabel Sorell (del Fron) va néixer el passat dia 16 de març.

La nostra enhorabona als pares, padrins i altra família.

- **Marta Egidos Mas**, filla de Paco i de Cati Brondera, va néixer el passat dia 19 de març

La nostra enhorabona als pares, padrins i altra família.

1er. Premi XXII Certamen Poètic Verge de Consolació (1994)

Evangelí segons Sant Joan

Lema:

**BEST-SAIDA: PA I PEIX
CONSOLACIÓ: CASQUES**

El mestre anhela la solitud.
Al tossal més enllà de Tiberíades,
el llac de Galilea, isolat
i en silenciós col.loqui amb el Pare.

Més, ai las!
No és possible cap recès espiritual.
L'esguard d'un seguici assedegat de Vida.
Els meus cinc sentits, pacients i fervorosos,
disseminats per la muntanya,
volen veure i sentir el Messies.
Sementers amb saó que esperen
l'adob i la llavor per fructificar.

Cap al vespre, associat l'esperit,
el cos famolenc...
Cinc pans i dos peixos n'és l'única provisió.
Mans multiplicadores, mans miraculoses,
mans dolces i divines

La multitud resta assadollada,
dotze cistelles curulles de bocins
són mostra patent del prodigi.

Antònia Serrano Darder

Qui sou?

Lema: Oratge que consola

Amb llum que neix d'oliva penitent,
he trobat monestir de ferma roca
i no conec la veu de la duresa
on sols respir l'oratge que consola.

Cercant dins fals amor la meua pau,
les hores he perdut dins la discòrdia;
volent calmar la set amb l'oceà,
el temps, d'unes mans buides que s'esflouren.

Qui sou, Vós, majestàtica Senyora?
Qui sou, per rompre l'odi que me roba?
Per què m'alleugerau de la suor?
D'on sou, quan he sentit, de Crist, la força?

I fóreu, Vós, la Verge més prudent,
us féu la Immensa Llum la seva Esposa,
mai l'oli no mancà dins vostra llàntia;

de corones d'estels, en feren trobes.

Rosaris -ambaixades d'amoretetes-
us conformen amb precés una carrossa;
jo fóra l'humil gra d'una desena,
un clau que subjectàs alguna roda.

Quan el sossec coneix la vostra veu,
quan súpliques són flors que no s'endolen,
el Cel serà la llar que viu estels
i la rosada, llàgrimes que forja.

Es fonen, esvaïdes, les preguntes,
dibuixau dins l'amor tota resposta,
em roben el dolor vostres estigmes,
set dolors convertits en set almoines.

Són uns braços oberts qui me conviden.
Com puc, a tanta llum, tancar la porta
si, cloure els ulls d'un cel ple d'oronetes,
la foscó del nigul, ni tan sols gosa?

**Pere Bru Serrano Darder (1r accésit)
XXII Certamen Poètic
Verge de Consolació (1994)**

Precs

Quan les ungles del temps
despertin l'ànima
i li mostrin, amb cruesa,
del món la vil maranya:
VERGE DE CONSOLACIÓ,
DONEU-NOS DOLÇA MIRADA.
Quan hagi mort la rosa
que nostres ulls tancava
i el lliri, sense sang,
naufregi de matinada:
VERGE DE CONSOLACIÓ
SIGUEU LA NOSTRA ADVOCADA
Quan s'apropi l'ocàs,
de negres i fredes ales
i la força i esperança
siguin fugides i flaques:
VERGE DE CONSOLACIÓ,
VOS SEREU LA NOSTRA ÀNCORA.
quan el darrer sospir
s'escapi amb l'ànima
cap altres horitzons
de llum més pura i clara:
VERGE DE CONSOLACIÓ,
GUIEU-NOS LA PASSEJADA.

**Miquel Martínez Orea
2n accésit.
XXII Certamen Poètic
Verge de Consolació (1994)**

Lema: Consoladora dels afligits

T. (Del quart diumenge sou Reina)

1

Com un gemec de consol
o desaire, així ho diria
va faltar un viu raig de sol
on Certamen no hi havia
i sense cantar el rossinyol
fou poca nostra alegria.

2

Conhort, quan les penes mudes
que fas renéixer la pau,
entre remors conegudes
pels cors que molt estimau,
enguany no han nascudes
cridem fort, cantau, cantau!

3

La nostra àrida planura
de voreres i camins
exhala, en suau dolçura
un càntic de xerefins
en primerenca aventura
d'aromes de romanins.

4

¡O rosa blanca encisera!
bresca de mel, tot dolçor
que en l'embat de primavera
ets l'agombol de l'amor
que entres per la retxillera
amb tremolosa vermellor.

5

Sou del diumenge harmonia
consol pels cors que escoltau
gentil flor de galania
que entre xiprers habitau
cal que us facin companyia
amb sol i ventet suau

6

Rossinyols fent canturia
amb la nit i matinada
en cançons de gelosia
i melodia anyorada
entre branques, l'alegria
dins la verdor satinada.

7

Mare, em dareu la tendresa

poder viure aprop de Vós
fent-me sentir la bonesa
d'aquest món tan perillós
ompliu d'amor i fermesa,
qui amb desig vé a veure-vos

8

Amb silenci, sens respir
i el pit bategant d'amor
on sempre pugui gaudir
la ditada de dolçor,
i amb l'inefable sospir
quedi plena la buidor.

9

D'aprop vostre l'arrecés
en càntics o en poesia
entre marges i batzers,
sols per fer-vos companyia
si a vostre palau pogués
mare, sempre hi estaria.

10

Tendre Verge del Consol
en Vos ningú s'esgarria,
enlluernau com el sol
siau com sou, ¡o Maria!
de vostre cambra, o bressol
en sou la pau, l'alegria.

11

On sempre hi poguem gaudir
del repòs que el cor somnia

poguent nostre tall florir
tot d'aromes nit i dia
trei-mos del nostre patir
quant entrem amb l'agonia

12

Per en vostres braços estar,
¡O humil Verge encantadora!
on hi puguem reposar
el somni etern, com penyora
i en glòria poder cantar
¡o Mare afalagadora!

13

I al peu, del vostre Casal
on ens guardau un tresor
a vostra arcada i portal,
aquí on tenim mig cor
alliberar-mos del mal
dau-mos d'espines la flor.

14

Entre la pau i victòria
mai deixem de veure-vos
i en cants d'àngels a la Glòria,
el mantell abrigau-mos
joiosos d'humil història
Reina, i mare, abraçau-mos.

Bàrbara Matas Sastre
Premi Local
XXII Certamen Poètic
Verge de Consolació (1994)

Gloses des quart diumenge

Una festa hi ha,
al terme de Sant Joan,
és un poble des Pla,
bell com no n'hi ha.

Enmig d'aquest joc d'humits serrals,
turonets i muntanyoles,
hi ha es nostres pujol,
arradonit com qualsevol.

Es santjoaners n'estan contents
de la Verge de Consolació,
fràgil com una flor
alegre com l'or.

Es quart diumenge de Quaresma
feim sa festa des pa i peix

i inventam qualque poema
per divertir-nos un poc més.

En sortir de missa
coquetes per tot-hom
segur rostides seran
si no hi ha bon barram.

No sé què farem
cantarem o ballarem
però a sa festa des quart diumenge
segur que hi anirem.

Margalida Bauzà Mas
Premi Alumnes Col·legi Públic Son Juny

per visitar el Santuari
que amb l'ajuda dels demés
ell tan bé va restaurar
i el successor que deixà
Don Gabriel Ferriol
l'ha cuidat amb interès
i ara podem dir que n'és
orgull des santjoaners.

Catalina Jaume de Calicant

Dedicatòria

La Verge de Consolació
dins soca d'ullastre és trobada
despertant la visió
d'un pobre pastor moro.

El bon pastor de Solanda
protegeix aquella imatge tan bonica
amb una closca de caragol que cada
dia il·lumina
la guarda al racó de l'alqueria.

Aquella robadà convertit en cristià
comunicà a tothom aquell secret tro-
bat
que fou depositat de l'església a l'al-
tar
i que cada dia el teniu enramellat.

I ara Mare de Déu de Consolació
que ho sou d'estimada
quan uns puguen altres baixen
però sempre sou ben contemplada.

N'hi ha que puguen per caminar
altres, ajuda, vénen a demanar
a una persona que molt estimen
un per sempre i altres quan la neces-
siten

Ai! Mare, Vós sempre ens guardau
des del pujol tot el poble il·luminau
i tots el Quart Diumenge pujam
acompanyats per la gent que convi-
dam

Antònia Torrens Jaume
Premi Alumnes Col·legi
Públic Son Juny

A la Verge de Consolació

Dalt d'un turó des Pujol
que es diu Consolació
allà d'alt té son palau
la nostra Mare del cel
que és Mare del Redemptor
És reina del cel i terra
i reina del gran consol
que espera nostra visita
amb alegria amb dol;
sovint hi solem anar
per vàries intencions:
uns hi van per donar gràcies
i altres per guanyar perdons
i alguns per veure complides
les seves il·lusions.
Tots aquells que depositen
una besada d'amor
als vostres peus gran Senyora,
Verge de Consolació,
sempre es vegin emparats
per vostra protecció
i siau també protectora
pels que viuen allunyats
i els que es troben impeditos
o desvalguts tal vegada
que no us poden visitar
rebin el vostre missatge

d'aquell consol cristià
donau-los força i coratge
per tenir bon arribar
i pels qui es despediren ja
deixant nostre cor amargat
confiam amb Vos Senyora
que per la vostra gran bondat
que vostra mà generosa
al cel els hagi portat.

L'ofici des Quart Diumenge
podem dir d'altar fumet
amb un altar decorat
convertit en filigrana
de flors tan ben adornat
per honorar la nostra Mare.

L'església no pot cobrir
la meitat dels assistents
però llavors ben atents
davant vós fan desfilada
depositant sa besada
d'amor i agraïment.

Per aquell ditxós passeig
de Don Bartomeu Bauçà
costa amunt solem pujar

S'acosta la primavera

El Quart Diumenge és aquí
tirant les flor l'ametller
tota l'herba vol florir
l'alavern i el garanyer
ben prest ja podrem collir
pèsols, roses i violer.

Com també les oronelles
pus que a la fira vendran
volant vives com centelles
dalt la vila de Sant Joan
pels camps de blat i roselles
falagueres cantaran.

De cap a Consolació
puja la gent animada
amb goig festa i devoció
per gaudir de la diada
tothom vol retre l'honor
a nostra Mare estimada.

Panades de peix, coquetes,
també l'ofrena de flors
amb música i mamballetes
nins trescant sense repòs
volent gastar les pessetes
sols per alegrar els cors.

I per la vila els firers
també tothom fa es cap viu
volent vendre i fer doblers
cor alegre i riu que riu
plens de gent van els carrers
comprant perquè hi ha motiu.

Bàrbara Matas Sastre

L'exposició de dibuixos

L'exposició de dibuixos
referent al Santuari
i a la festa del Pa i Peix
feta pels alumnes de l'escola,
dels petits fins als més grans

va esser cosa d'admirar
i un detall bastant agut
donant fonament cristià
dins la nostra joventut,
que la Verge beneesqui
tot aquell que aportà.

Catalina Jaume de Calicant

Elogi ben merescut a Joan Matas Sastre

No crec que ni vells ni joves
mai haguessin presenciat
treballs tan ben presentats
com el ventall de filoses
de dins la Tercera Edat
que allà estava exposat
fet d'unes mans enginyoses
i homo de gran capacitat
que en agafar una quimera
res li sol sortir fallat.

És en Joan Matas Sastre
s'autor d'aquest conjunt ideal
que entre tantes de filoses
no n'ha feta cap d'igual,
de tots mereix alabances
aquest gran autor local.

Paners de totes les mides
també molt ben presentats
i uns amb altres elements
imitant antiguitats.

Ets dotat de bona manya
tu i tota la teva gent
i en voler-vos fer lluir
teniu clar s'enteniment
Déu te conservi la manya
sa salut i s'amistat.

Catalina Jaume de Calicant

A Sor Francinaina Cirer

Cada any quan s'acosta el dia
de vint-i-set de febrer
és data que mos recorda
a Sor Francinaina Cirer
nostra estimada Beata
que en vida feu tant de bé
servint a Déu i en ets homos
amb un amor vertader;
farola que mai s'apaga
sou del poble seceller
il.luminant tota Mallorca
i part de l'estranger;
il.luminau nostres vides
sempre pel camí des bé
dins aquest món de misèries
vostra ajuda hem de menester

Catalina Jaume de Calicant

Pregària

Vós sempre mos ajudau
i nosaltres feim el que podem
ja començau quan neixem
i fins a la mort lluitau,
sempre mos encaminau
perquè en el cel arribem
i del vostre fill fruiem
aprop d'Ell mos col.locau
a tots donau-mos la pau
perquè la pau tots volem
baldament no ho meresquem,
Verge Santa si vos plau
si tant mos apreciau
perquè la pau obtinguem
feis que tots mos estimem
tant com Vós mos estimau

Gabriel Company
(Forner Boveta)

Dedicat al poeta Bernat Cifre

Per camins i torrenteres
algo bo vaig descobrir
el valor d'un pollencí
que de llest no té barreres.

El crit de Fra Lluís Jaume
i de segon Vallespir
certament repercutí
dins el cor de molta gent
quen recorda novament
el martiri que patí.

Que se digni Déu del cel
glorificar el seu turment
el poeta Bernat Cifre
el redactà exactament
demostra que dins el seu cor
hi té nobles sentiments,
que un dia mos poguem veure
i parlar-ne personalment,
li desig salut i s'ort
i llum a s'enteniment.

Catalina Jaume de Calicant.

Maria Antònia Munar Presidenta d'UM

En els darrers mesos Unió Majorquina ha posat de relleu una capacitat extraordinària de projecció i extensió al llarg de la geografia mallorquina. Això s'ha traduït en una sèrie de propostes constructives i positives que el partit ha presentat a les diverses instàncies governamentals. Maria Antònia Munar, presidenta d'UM, es manifesta ara sobre qüestions de darrera actualitat.

- Maria Antònia Munar, l'aigua és un tema que ens preocupa a tots els ciutadans de les Illes, i sobretot als mallorquins. En les seves darreres manifestacions UM i vostè mateixa heu fet d'aquest tema una prioritat del seu discurs polític. La defensa de l'aigua és també un argument nacionalista?

- Evidentment que sí. Balears per la seva configuració geogràfica és un territori de recursos limitats. L'aigua és un bé escàs sobre el qual s'han de prendre mesures, perquè afecta tots

els ordres de la vida i sobretot està lligat directament amb la nostra economia eminentment turística. En aquest cas, crec que s'hauria de fer un estudi comparatiu per tal de veure si les despeses que ocasionen els turistes són superiors a l'aigua que consumeixen i al seu cost, a la seva captació, conducció, depuració... I si els beneficis que ells aporten a l'economia de les Balears durant les seves vacances d'estiu, no són suficients ni per pagar el cost de l'aigua.

Malgrat això, no podem restringir l'aigua, ja que un turista no viatjarà mai a un país on se li negui una necessitat de primer ordre com el seu consum. Cal cercar solucions per tal d'evitar les possibles restriccions que perjudicarien greument la nostra economia. La solució més pràctica i més senzilla que UM ha proposat en diverses ocasions és la d'arreglar les canonades de Palma per on es perd la mateixa quantitat d'aigua que la que

es podria dur de Sa Marineta a Ciutat, i deixar-se de projectes inassolibles i caríssims amb els quals se solventaria el problema d'abastament d'aigua a Palma però es perjudicaria a la part forana. Això són solucions d'un dia i no projectes a llarg termini, sense visió de futur. El que els mallorquins diem pa d'avui i fam de demà.

Un altre tema que em preocupa moltíssim és el dels incendis forestals. Crec que en aquest tema hi ha massa responsables i poca efectivitat la Conselleria de Governació, la Conselleria d'Agricultura, el Consell Insular, la Delegació del Govern, l'Ajuntament, Protecció Civil. La crema de boscos també està lligada a la nostra economia, no es pot pensar que podem seguir vivint del turisme sense aigua i amb els boscos cremats. Això significa, com deia abans, una falta total de previsió i crec que ja és hora de posar-hi solucions dràstiques

que garanteixin que siguem essent, durant molts d'anys, el primer destí turístic d'Europa perquè en aquests moments estam vivint d'això.

- I respecte als camps de golf, què en pensa? Podem permetre'ns el luxe de seguir construint i promovent aquest tipus d'esport per a un sector determinat de la societat, tenint en compte tots els problemes que això du implícits?

- Aquest és un tema complicat però que té solucions, pot haver-hi un camp de golf a un lloc determinat sempre que hi hagi aigua depurada per poder regar aquest camp. A més a més és millor un camp de golf que un paisatge mig desèrtic de natura descuidada. El que és fonamental és calcular quants en podem tenir a una illa com aquesta, fer un estudi seriós de quina quantitat de camps podem tenir, donada la limitació dels nostres recursos naturals, per tant no se n'han de fer ni més ni menys. Tot i que és absurd és que a Palma no es pugui beure l'aigua de l'aixeta i haguem de comprar-la mentre els camps de golf s'estan regant amb aigua de l'aixeta.

- Sra. Munar dies passats Unió Mallorca ha anunciat que es presenta per primera vegada a les Eleccions Europees en coalició amb el PNB, Coalició Canària, Unió Valenciana i Coalició Gallega. Quins són els motius d'aquesta decisió?

- A UM tenim molt clar, tal com es va acordar en el darrer congrés de fusió, que el nostre partit no ha de renunciar a concórrer a cap comici electoral, per tal de poder comptar amb representació a totes les institucions ja siguin autonòmiques, estatals o europees. La decisió de concórrer, per primera vegada, a uns comicis europeus amb la Coalició Nacionalista integrada pels canaris, bascos, valencians i gallegos ha estat una decisió meditada, fruit dels contactes mantinguts recentment amb el president de CIU, Jordi Pujol, el president

del PNB, Xavier Arzallus i el coordinador dels Partits nacionalistes canaris, Victoriano Ríos. Després d'aquestes reunions, el Comité Executiu del partit acordà presentar-se amb la Coalició Nacionalista ja que van considerar que aquesta era l'oferta més positiva. Presentar-se amb Convergència i Unió suposava integrar-nos en una llista electoral com a independents, i per tant, la renúncia a les nostres sigles, a la nostra identitat com a partit i sobretot, a l'autenticitat del nostre projecte polític. En canvi presentar-se en coalició amb els canaris, gallecs, valencians i bascos suposa la presència d'Unió Mallorca a Europa en igualtat de condicions que els altres partits integrants. D'aquesta manera, Unió Mallorca podrà defensar a Europa la seva pròpia opció de Govern. Aquesta igualtat de condicions permetrà a Unió Mallorca tenir veu pròpia dins les institucions europees, la veu de la nostra Comunitat Autònoma.

- Unió Mallorca ha iniciat una campanya publicitària de promoció del consum de productes i empreses autòctones, quins són els principals objectius d'aquesta campanya?

- L'objectiu bàsic de **Triau-los mallorquins**, campanya que es du a terme des del passat mes de desembre, és promoure els productes i empreses autòctones de la nostra Comunitat Autònoma per tal d'estimular la seva demanda. Per això, Unió Mallorca vol impulsar una política més agressiva i més competitiva que permeti als sectors productius de la nostra comunitat, tenir una capacitat de promoció comercial amb igualtat de condicions que la resta de comunitat autònomes espanyoles i la resta de països comunitaris.

L'anàlisi econòmica de la nostra Comunitat Autònoma evidencia que el nostre sistema pateix un desequilibri important, producte de la pràctica del monoconreu turístic i l'abandó d'altres empreses productives.

Aquest monoconreu ha generat una absoluta indefensió empresarial i en conseqüència, una destrucció progressiva de l'entremat productiu d'empreses tan nostres com són el calçat, la fusta, la bijuteria o el tèxtil.

Segons el document elaborat per UM, les solucions passen per l'adopció de diferents mesures que van des d'un control optimitzat dels nostres recursos naturals, industrials o comercials a un intent d'internacionalització del nostre mercat promovent la gestió comercial directa, sense intermediaris, de la nostra Comunitat.

- I quin és el missatge que es vol donar als ciutadans de les Illes Balears amb aquesta campanya?

- El missatge que es vol donar és molt concret, Unió Mallorca vol donar suport als productes i empreses de Mallorca perquè formen part de la nostra cultura i de la nostra riquesa econòmica i res han d'envejar de tot el que ve de fora. Cada cop que triam un aliment mallorquí o una empresa mallorquina afavorim la nostra agricultura, la nostra ramaderia, la nostra artesania, la nostra empresa i en definitiva, no feim altra cosa que beneficiar la nostra economia.

- En els darrers mesos Unió Mallorca ha completat l'elecció dels comitès locals del partit arreu de Mallorca. Podria fer un recompte d'aquests nous comitès locals?

- És ver que darrerament i després de la unificació del centre nacionalista balear, el passat mes de maig, Unió Mallorca s'ha llançat a un procés intern de ressorgiment i projecció externa. Amb aquest motiu s'han fet nous comitès locals com són els d'Alcúdia, Andratx, Ariany, Artà, Binissalem, Búger, Costitx, Inca, Lloret, Llubí, Muro, Petra, Porreres, Sant Joan, Santa Eugènia, Sant Llorenç, Selva, Sencelles, Ses Salines, Sóller, Valldemosa... i esperam abans de finalitzar aquest trimestre concloure la totalitat de pobles de Mallorca.

Entrevista a Mateu Català Fiol

Mateu Català Fiol, conegut per En Mateu de Son Fluxà, té actualment 72 anys. Amb ell tinguérem la següent conversa:

-Als 72 anys ja s'han vist moltes coses?

-Ses coses han canviat molt de quan jo era jove, però diven que no hi ha temps que no torn.

-Vos pareix que la crisi, de la que se'n parla tant, ja és aquí o ens arribarà?

-Tots hauríem d'aprendre a estrén-yer-mos ses corretges.

-La gent de la vostra edat i els més majors estaven acostumats a les privacions, a una vida més austera i a una economia d'autoabastiment?

-Hi havia molts pocs doblers, la gent s'enginyava en moltes coses, menjàvem el que teníem i tothom s'arreglava així com podia i no era com ara que amb els doblers se pot trobar de tot.

-Per la festa del Quart Diumenge, en el local de la Tercera Edat hi havia una exposició de paners i filoses fetes per Ferrer Peramates. Això de-

mostra que la gent d'abans sabia fer moltes de feines, oficis i coses que avui s'han perdut?

-Sí, moltes coses s'han perdut. Jo s'altre dia parlant d'aquestes coses vaig mostrar als meus fills com es feien els vencisos de càrritx.

-Això és molt interessant. Em podríeu explicar com se feien els vencisos de càrritx?

-Són ben bons de fer. El primer que feiem era anar a cercar el càrritx, que se sol fer per quasi totes les garrigues. Antigament el càrritx se feia més llarg perquè plovia més. Mon pare i jo, quan estàvem a Son Fluxà, agafàvem una falç i anàvem a cercar un bon feix de càrritx verd en el Puig de Bonany, devers sa Cova den

Nyice, que se n'hi feia de molt llarg. De vegades agafàvem es carro i anàvem a cercar el càrritx verd devers Artà.

-Però la corda o vencisos com se feien?

-El càrritx verd se picava amb una maça de fusta, damunt una pedra plana, fins que quedàs ben picat i fos més bo d'obrar.

-Quina era la "fase" següent?

-Una vegada picat es càrritx s'entorsillava i se'n feien dues trenyelles i llavors se n'hi afegia una altra i quedava una corda o venciset de tres trenyelles.

-De quina mida se feien aquests vencisos?

-Servien per fer una garba de 6 gavelles. N'hi havia de més llargs i de més curts. Per fer corda hi havia el costum d'aseure-se en terra i se treien una espardenyia, se passava la trenyella pel dit gros del peu i s'anava fent vencís o sigui trenyella fins arribar a sa colga. Això era sa mida.

-Els vencisos fets de càrritx duraven molts d'anys?

-Duraven uns 3 ò 4 anys.

-Era molt aspre el càrritx?

-Perquè no fos tan mal present, quan s'havien de fer garbes, posaven els vencisos de càrritx en remull i així era més bo de lligar.

-Cada família feia els seus vencisos?

-Per aquí (Sant Joan) quasi tothom feia els seus vencisos, però n'hi havia que feien uns quants feixos de demés i en acostar-se la temporada des segar se'n duien es feixos que els sobraven a vendre-los el dimecres a Sineu o els dijous a Inca.

-Primerament el venciset d'espart no s'emprava?

-Es venciset d'espart, que era més fort i més fi, no va esser emprat per aquí, crec que fins els anys trenta. Poc a poc s'anaren posant vencisos d'espart i els de càrritx anaren mancabant.

-Tornant al vencisos de càrritx, quin temps se feien?

-A l'hivern i es dies de moll. A l'hivern se feien vencisos i també canyissos per al temps de figures.

-Quan deixaren de fer-se els vencisos de càrritx?

-El venciset d'espart no era tan granat, era més humil, més fort i feia més ben fer la barruga, però l'havies de comprar. De vencisos de càrritx no en robaven cap mai.

-Robaven vencisos?

-Per foravila sempre n'hi havia que trescaven i que els agradava lo dets altres i n'hi havia qualcun que se dedicava a robar vencisos d'espart. Això empipava molt, perquè si t'havies aixecat de bon matí per anar a garbejar i quan eres en es sementer i te trobaves amb garbes que les havien llevat es vencís, això feia molta de ràbia.

El progrés i la mecanització han arraconat unes feines i costums que es feien a moltes llars pageses, abans i després de la Guerra Civil, fins a la denominada època preturística, feines o arts casolanes com la de fer **vencisos de càrritx**, que Mateu de Son Fluxà ens ha explicat. Gràcies l'amo Mateu. Miquel Florit Huguet

Comunicat del President del Parlament de les Illes Balears

Segona dècada, any 1

Recordareu que l'any passat, per aquestes mateixes dades, celebrarem els primers deu anys de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. Els actes que es dugueren a terme els mesos següents -record la magna exposició fotogràfica que ens va permetre albirar amb la mirada el llarg camí que ens havia portat de la incerta esperança a una joiosa realitat- no tenia només l'esperit festiu d'una fita repetida any rera any, sinó la satisfacció més tranquil·la que acompanya sempre a tota majoria d'edat.

En aquells moments, com ara mateix, ja vaig tenir un especial record per a la "Part Forana" i el seu indiscutible paper assumit en el progressiu assentament del nostre autogovern. Un paper que mai no ha tengut res de folklòric ni cosmètic, ni ha estat tampoc un simple adorn terminològic a l'hora de recercar els autèntics símbols d'una comunitat de la qual el Parlament que presideix vol ésser el seu primer valedor.

L'aportació forana, doncs, no pot ésser qüestionada ni menyspreada a l'hora de valorar el significat de l'autogovern. I dins el conjunt d'aquesta aportació el reviu d'un poble sobirà que es va retrobant poc a poc, la tasca constant de les revistes foranes per ventura no està essent reconeguda en l'autèntica dimensió que la seva importància mereix.

Perquè important -i molt- és la vostra missió de normalització lingüística, essent com sou intermediaris privilegiats entre un poble que respira molt a prop de vosaltres i un bagatge cultural que només amb l'ajut d'aquesta tasca diària i constant podrà ésser assolit per un poble amb fam de saber que és, d'on ve i quines són les seves vertaderes senyes d'identitat. Aquesta lluita sorda en favor d'una normalització efectiva és un tret comú a un col·lectiu de publicacions que amb el seu esforç no fa més que enaltir una aspiració que tot poble té i que l'autogovern ha posat més a l'abast: el dret a emprar la seva llengua sense complexos.

Els que formam part de l'òrgan de representació sobirana del poble de les Illes Balears participam també d'aquest anhel per dotar als nostres ciutadans de les eines precises que ens ajudaran a recuperar el perfil diferenciador que ens es propi. Ja sé -i comprenc- que a molts els agradaria que aquest procés fos més ràpid, però no és senzill estructurar de bell nou una con-

vivència harmònica i acceptable per a tots. Molts d'anys -massa- d'incèrcia com a poble pesen a l'hora de bastir un nou març de futur. El camí però ja està fet, i les seves ginyes ens mostren per on hem d'anar i el pas que ens convé dur, malgrat els resultats no siguin, tot d'una, tan espectaculars com voldríem. I es que si es pretén combinar sense traumes les legítimes aspiracions i el respecte a unes regles del joc institucional que tots hem promès guardar, es necessita acompanyar tot impuls amb una adient dosi de paciència.

El Parlament de les Illes Balears no va, doncs, una passa per darrera del poble balear. Es conscient que és un òrgan representatiu amb un nivell de legitimació democràtica impensable fa només onze anys. Una entitat oberta a les vivències de la política de cada dia, la que ens afecta més directament a tots i damunt la qual són majors les possibilitats d'actuar del ciutadà illenc.

Com a President del Parlament de les Illes Balears jo vos demanaria, doncs, paciència i confiança, amb la tranquil·litat que suposa saber cert que el camí iniciat -prudent i reflexiu- no s'aturarà fins arribar a la

fita màxima. Avançarem a poc a poc i amb bona lletra dins aquest apassionant procés que ens permetrà suportar crisis, abatiments i dubtes, tot sabent que l'objectiu és una meta de maduresa com a poble, com a comunitat adulta que porta dins les seves mans les regnes del seu destí comú.

I a vosaltres, periodistes forans, vos deman que ens ajudeu a dur endavant aquesta tasca. Que empreu els mecanismes que vos acosten a un poble del qual sou legítims portaveus, per tal de predicar amb tot el rigor els trets del nostre autogovern, quan ja queden molt lluny aquells primers dies d'incertesa i una mica de por, quan tot estava per fer i només una confiança sense límits ens impulsava a exercir de representant il·lusionats d'un poble que havia decidit tornar a ésser ell mateix.

Sé positivament que podem comptar amb vosaltres. I vos vull donar les més sinceres gràcies en nom de tots els membres del Parlament de les Illes Balears. Ells -nosaltres- saben perfectament que cap esforç en favor de la recuperació de la nostra identitat mai no tindrà valor si no arriba de bon de ver al cor d'un poble que vosaltres teniu el privilegi de conèixer millor que ningú.

Cristòfol Soler i Cladera
President del Parlament de les
Illes Balears.

1994 es l'Any Internacional de la Família

L'Assemblea General de les Nacions Unides a la seva resolució 44/82 de desembre de 1989 proclamà l'any 1994 com a "Any Internacional de la Família".

La família és un nucli d'afectivitat, relacions i formació que, com a cèl·lula bàsica de la societat necessita del suport que aquesta mateixa xarxa social de la qual forma part li ha de conferir en justa correspondència.

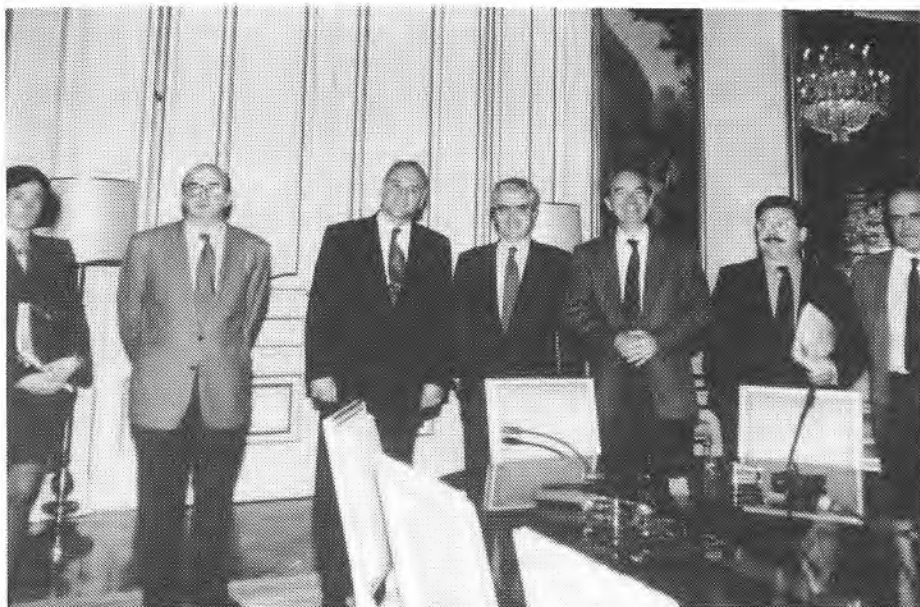
La celebració de l'Any Internacional de la Família és un motiu vàlid perquè els organismes oficials, representants de la societat, reforcin la institució de la família.

La Conselleria de Governació que, a Balears, assumeix les competències en matèria de família i les executa a través de la Direcció General de Joventut, Menors i Família, ha dissenyat un ample programa d'actuacions per a l'Any Internacional de la Família que, a Balears, s'inaugura oficialment el proper dilluns, dia 21 de febrer a les 20'30 hores.

L'acte inaugural de l'Any Internacional de la Família se celebrarà al Teatre Principal de Palma i la conferència inaugural serà pronunciada per l'escriptor, Premi Cervantes de Literatura, Gonzalo Torrente Ballester. A l'acte hi participaran el President de la CAIB, Gabriel Cañellas, la Consellera de Governació, Catalina Cirer i el Dr. Camilo José Cela Conde.

Entre les actuacions previstes amb motiu de la celebració de l'Any Internacional de la Família, la Conselleria de Governació ha organitzat una mostra de vídeo-col·loquis, concursos de fotografia, redacció i dibuix, cicles de conferències a diverses localitats de Balears i, també, edita una publicació sobre família que sortirà cada sis setmanes i que s'anomenarà "Anells". Això de banda, s'organitza un congrés de caràcter internacional sobre família que tindrà lloc a Palma a finals d'any.

El Ministeri d'Educació i Ciència tindrà en compte el Pla de Noves Infraestructures i la seva dotació econòmica en el traspàs de les competències universitàries

El conseller de Cultura, Educació i Esports, Bartomeu Rotger i el Ministre d'Educació i Ciència, Gustavo Suárez Pertierra amb els Secretaris d'Estat de l'Administració Central.

Les competències educatives en matèria universitària arribaran a les Illes Balears entre l'1 de juliol de 1994 i l'1 de gener de 1995, tal com s'acordà en la reunió que dia 7 de febrer mantingueren Bartomeu Rotger i Amengual, conseller de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, i el Ministre d'Educació, Gustavo Suárez Pertierra, a la seu del Ministeri d'Educació i Ciència, a Madrid. La necessitat de dotar la Universitat de les Illes de noves infraestructures, amb l'objectiu de modernitzar-la i adequar-la a les exigències actuals, i la possibilitat que el Govern Balear assumeixi la totalitat de les competències educatives l'any 1997, foren alguns dels temes més importants que es tractaren en la reunió. En aquest encontre, també hi assistiren Jaume Casanovas, director general d'Educació, Concepció Sartorio, secretària general tècnica de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, i tots els secretaris d'Estat de l'Administració central.

En el decurs d'aquesta reunió, el conseller de Cultura, Educació i Esports, Bartomeu Rotger manifestà al ministre la necessitat d'una transferència competencial que consideri el fet que la Universitat de les Illes Balears és una institució en crei-

xement, encara que no consolidada des del punt de vista de la seva infraestructura. En aquest sentit, la Conselleria de Cultura, Educació i Esports ha sol·licitat al ministre d'Educació que es comprometi al finançament d'aquest pla de noves infraestructures, el que suposa un increment del pressupost destinat a la nostra Universitat en 3000 milions sobre el pressupost actual.

En concret, els projectes prevists són la construcció d'un segon multiaulari, una altra biblioteca i un paranimf, adequats a les necessitats de la institució i que resoldran els actuals problemes de manca d'espai. L'edificació d'un centre d'investigació tecnològica i un pla de zona esportiva s'inclouen també dins aquesta mateixa proposta.

El projecte d'un segon multiaulari, juntament amb el primer, les obres del qual començaran ben aviat, finançades pel Ministeri d'Educació i Ciència, constitueixen una dotació en infraestructura molt important per al desenvolupament i la recerca a la Universitat de la nostra Comunitat. En aquest sentit, també s'ha plantejat la necessitat d'incrementar els fons del I+D, especialment a través d'una territorialització de les inversions en infraestruc-

tura.

El traspàs de les competències de la resta del sistema educatiu es durà a terme entre 1996 i 1999. Segons Bartomeu Rotger, la nostra Comunitat Autònoma gaudirà de la totalitat de les competències educatives l'any 1996 i com a màxim al 97, si existeix acord entre les administracions central i autonòmica.

D'aquesta manera, el ministre d'Educació i Ciència ha proposat la signatura d'un conveni de col·laboració entre l'Administració central i el Govern Balear, amb la finalitat d'actuar coordinadament durant el període de traspàs de totes les competències. Aquest conveni estableix la creació d'una comissió bilateral que es reunirà per primera vegada a partir del dia 15 de març, adreçada a l'intercanvi d'informació i a l'estudi de propostes sobre la planificació dels centres, l'oferta de l'ensenyament, inclosa la formació professional i sobre la incorporació al currículum de les especificitats de la nostra Comunitat Autònoma. La comissió bilateral serà copresidida pel secretari d'Estat d'Educació, Alvaro Marchessi i el conseller de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, Bartomeu Rotger.

El conseller de Cultura, Educació i Esports va sol·licitar al Ministeri la construcció d'una nova seu de la Conselleria d'Educació a la nostra Comunitat Autònoma, per a la qual el Govern Balear cedirà el solar. Aquesta Conselleria, quan disposi de la totalitat de les competències educatives, tindrà un pressupost molt important, proporcional als 9000 treballadors que l'Administració Central traspasarà a l'Administració Autonòmica i als 152.000 estudiants que actualment hi ha a la nostra Comunitat Autònoma.

La constitució d'una unitat pont de transferències, integrada per funcionaris del Ministeri d'Educació i Ciència que treballin conjuntament amb els funcionaris de la nostra Comunitat Autònoma en el procés del traspàs, la necessitat de participar en l'elaboració del mapa escolar, de la formació del professorat i en l'elaboració d'un projecte educatiu propi, especialment adaptat a la llengua, la cultura i el medi ambient de les Illes Balears són altres dels temes tractats en aquesta reunió.

El Govern i Telefónica

El Govern i Telefónica fan possible que, des d'avui, tots els nous telèfons que s'instal·lin tinguin tarifa urbana

Telefónica es compromet, amb l'aportació del Govern, a fer possible que el 1996 el telèfon arribi a tothom

Telefónica preveu que unes 10.000 residències puguin accedir al telèfon una vegada es desenvolupin les accions d'aquest acord

Les Balears tindran en breu cobertura integral de telefonia mòbil

El conveni Govern-Telefónica preveu la introducció de les noves tecnologies a les Illes en un termini molt breu de temps

En total, el Govern aporta 1.000 milions i Telefónica 7.577 milions de pessetes per fer possible aquest acord

El Govern Balear i Telefónica signen un conveni pel que:

Tarifa urbana a tot el territori autonòmic

Des del 21 de febrer, desapareix la tarifa d'instal·lació de telèfons d'extraradi. Tots els nous telèfons que s'instal·lin des d'avui pagaran el preu de telèfon urbà, dins tot el territori de les Illes Balears.

Cobertura telefònica total en dos anys

Telefónica, amb l'aportació de 1.000 milions de pessetes de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, es compromet a oferir línies per donar una atenció integral de la demanda, avaluada en 10.000 noves línies de telèfon per garantir la cobertura telefònica total del medi rural.

Aquest compromís es desenvolupa

parà en el període 1994-96 i suposarà l'aportació de 1.000 milions pel Govern Balear i 2.478 milions per Telefónica.

Telefonia mòbil amb cobertura total

Per oferir línies suficients a tot l'arxipèlag, Telefónica es compromet a desenvolupar la xarxa telefònica convencional fins on sigui possible. Per això, es preveu la construcció d'11 noves centrals de tecnologia digital, amb les instal·lacions necessàries.

En la mateixa línia, Telefónica es compromet a que totes les línies telefòniques no urbanes, que no es puguin atendre per la xarxa convencional, tinguin cobertura de telefonia mòbil, al mateix preu que la telefonia convencional. Per arribar a aquest punt, l'acord inclou que tot el territori de les Illes Balears tindrà cobertura de telefonia mòbil. Es tracta d'una de les primeres regions d'Espanya amb cobertura total.

Amb aquestes mesures, el conveni que es signa avui garanteix la cobertura ordinària dels serveis telefònics bàsics a les Balears.

Pioners en noves tecnologies

Dins les previsions de l'estratègia del Govern Balear pel segle XXI, per convertir les illes en una regió avançada des del punt de vista de les telecomunicacions, l'acord preveu que Telefónica faci unes inversions de 5.099 milions de pessetes per a:

* La instal·lació dels mitjans perquè el 1994 les Balears tinguin en funcionament la xarxa digital de serveis integrats (RDSI), que és el major avanç dins les telecomunicacions.

* La posada en servei, des d'enguany, d'una xarxa de telefonia mòbil digital (coneguda sota les lletres GSM) que, a diferència de la telefonia mòbil existent, pugui posar-se en contacte

amb la xarxa Paneuropea de telefonia. D'aquesta manera, qualsevol telèfon mòbil digital podria connectar amb Europa sense cap restricció. Aquesta mena de tecnologia és la més moderna i es troba en plena fase d'introducció als territoris més avançats.

* La construcció de xarxes metropolitanes digitals.

* Serveis videotelefònics

* Augment de la digitalització de línies

* Instal·lació de comunicacions per satèl·lit VSAT i DATASAT.

Empresa conjunta

El Govern i Telefónica signen avui, dins el context de potenciació de les telecomunicacions avançades, la creació de l'empresa BITEL, destinada a oferir serveis integrals respecte al sistema EDI a tota la societat balear i tot el suport necessari a les accions previstes al Pla de Competitivitat.

Aquest conveni és conseqüència del conveni signat el 1992 entre el Govern i la mateixa companyia Telefónica, pel que aquesta empresa es comprometia a oferir a Balears les infraestructures necessàries per dur endavant la seva política d'innovació tecnològica. Aleshores es va establir la necessitat de redactar un Pla de Telecomunicacions del qual es disposa d'un avanç que detecta un grapat de necessitats per a les Balears de cara a posar-la en condicions competitives.

El conveni que es signa avui preveu que en sis mesos es pugui concloure un Pla Director de Telecomunicacions, de cara a donar serveis al conjunt d'activitats del futur parc BIT, dins l'estratègia del Govern Balear en aquest sentit.

Aquest acord suposa que, si bé les Illes encara tenen un retard respecte a les regions punteres d'Europa, es col·loquen en situació competitiva i en un lloc destacat dins el conjunt d'Espanya

El rellotge de sol del portal de Consolació restaurat

per Rafel Soler Gayà

Com ja va esser exposat el rellotge de sol petitó que, sense que molts se'n temin, se troba a la clau del portal de Consolació que dona a la clau, era digne d'esser restaurat per tal que es tracta, molt probablement, d'un tipus de quadrant canònic, ben ver que de data insegura, però, tal vegada, l'únic que es pot trobar per totes les ermites, els santuaris o les esglésies de Mallorca.

Acordada la seva senzilla restauració s'ha feta respectant les línies horàries, malgrat n'hi ha una mica desviades, enfondint-les i ressaltant-les de més sovint cita, el qual nom s'ha gravat: PRIMA, TERTIA, SEXTA, NONA i VESPERAE, així com MATUTINUM que no és hora solar, però estava senyalada; Aquest afegitó dels noms ha estat l'únic de nova aportació.

Pel que fa a la reposició de la busca no se pot conèixer com era la primitiva: si perpendicular a la façana -com els clàssics primitius- o duia qualche mena d'inclinació. Davant el dubte s'ha optat per disposar-lo com els clàssics, és a dir perpendicular, el que, segons els càlculs, donada la declinació del portal, fa que les hores del migdia assenyalades avancen una hora i set minuts en els equinoccis (poc més o manco pel quart diumenge i per Sant Mateu), 32' pel solstici d'estiu (Sant Joan) i una hora 42' pel solstici d'hivern (per a Nadal).

Sant Joan, 5 de març de 1994

ALTRES INFORMACIONS

A finals d'enguany 500.000 persones de les Balears tendran cobertura a Centres de Salut

A finals de 1994, la població coberta pels centres de salut a Balears serà de gairebé 500.000 persones. El Govern Balear ha construït una xarxa de 13 centres de salut a la part forana, a Eivissa i Menorca, on es cobreix l'atenció primària de 205.000 habitants, xifra a la qual s'han d'afegir els 180.000 de Palma. El nombre de centres sanitaris construïts actualment a Mallorca és de 8, als quals s'han d'afegir els 3 de Menorca i els 2 d'Eivissa.

Està previst que per enguany es posin en funcionament 6 centres més de salut que estarien ubicats a Formentera, Lluçmajor, Calvià, Artà,

Vilafranca, i Campos que donarien cobertura a 8.700 persones. Els centres de salut que actualment funcionen a Mallorca són els següents: Sineu, Muro, Felanitx, Son Servera, Esporles, Sóller i Marratxí. A Menorca es compta amb els centres de Canal Salat a Ciutadella, Es Banyer a Alaior i Dalt Sant Joan a Maó, mentres que Eivissa es disposa dels centres de Sant Antoni i Eivissa.

Alguns dels centres de salut, a més de comptar amb metges de família, servei d'imfermeria i comare, pot disposar de pediatria, ginecologia i psiquiatria.

Records de ca les monges

Qui no recorda aquelles llepolies que donaven les monges, per agrair qualsevol atenció envers d'elles o del convent, com també per fer content algun infant que plorava quan li havien posat una injecció, o simplement per haver-se assustat en veure per primera vegada aquella senyora que solament mostrava la cara, o no volia quedar a la costura. Què eren de bons aquells peixets o conillets, i qu'emiraculosos, tots els nins i nines hi anàvem ben llepols, no deixàrem passar cap monja aprop nostre sense córrer per anar a besar-li el rosari que duïen penjat de la cintura, tot, per si duïa a la butxaca, segur que sí, sempre en duïen, aconseguir un conillet.

Tots els nins i nines del poble començàvem a freqüentar ca les monges per l'escola de pàrvuls situada a una casa el carrer major, que amorosament tenia a cura Sor Pasquala o altra monja. Després d'aquesta primera etapa, ja separats els nins de les nines, canviàvem a altra de les costures del carreró, com deïem a les altres aules, allà apreníem les primeres lletres i els primers números, com també les oracions preparatòries per als set anys fer la primera comunió.

Fins a aquesta edat tots els nins acompanyats de la seva monja, i les nines amb la seva, assistíem cada diumenge o festa a missa que ofíem asseguts als primers bancs de davant a l'església, les nines a la part de l'epístola (part del sagrari), i a la part de l'evangeli (de la trona) els nins. Com també desfilàvem a les processons fent dues fileres, els nins al davant de tot, darrera les banderes que obrien pas, il es ines darrera el cor de cantadores, situades darrera el clericat.

Es càstig més gros, si no ens havíem portat bé o fet un poc de renou, durant aquestes celebracions, era quedar-mos sense peixet. Eren fets de pasta sense llevat i cuïts al forn, i si eren un poc massa cuïts havien de te-

nir bon barram per fer-se'l seu.

Sempre he recordat, jo era molt petit, no puc precisar quants d'anys i quan en el convent hi havia moltes monges i una clausura molt rigorosa, que Sor Pasquala, (tia d'una família de Vilafranca, amiga del meu pare i que els deien els "gorrions") es va posar malalta. No sé si per l'interès que jo mostrava per veure-la, o per quin altre motiu, una monja molt velleta, Sor Màxima Rosselló, molt amiga de Cas Notari i també dels meus pares, un dia m'embolicà el cap amb un davantal i em va conduir a l'habitació de la malalta. Record com si fos avui que em cantava els escalons, un, dos, tres..., ara un replà, més escalons i així fins al segon pis. Ja en presència de Sor Pasquala em destaparen els ulls i ja podeu pensar com vaig mirar i me-

moritzar tot el que m'envoltava. Fa poc temps, per altres motius, vaig haver de pujar a unes dependències del convent, i quina sorpresa seria la meua quan vaig reconèixer i recordar aquell mateix lloc que feia tants i tants d'anys havia visitat.

La presència de les monges a dins Sant Joan, ha estat molt profitosa, tan dedicades a l'educació dels nins i nines, com tenint cura dels malalts. Sant Joan gaudia de la immensa tendresa d'aquestes donetes de Déu que vessaven bàlsam damunt nosaltres, al mateix temps que el poble sabia reconèixer l'esperit de sacrifici i entrega que les monges oferien i segueixen oferint a totes les famílies santjoaneres.

Carles Costa

FITXES A LLOURE

El garrover de sa marquesa

El garrover conegut per el "garrover de sa marquesa", un vell arbre que s'aixeca al damunt "Es revelar" a la vorera del camí que va a les Rotes de Sa Bastida, segons una antiga llegenda arribada a través de la tradició oral, rep aquest nom perquè a l'ombra d'aquest arbre la marquesa, antiga senyora de Sa Bastida, rebia els pobres del poble de Sant Joan, i era el lloc on entregava les seves almoines als necessitats.

La finca on hi ha el garrover és propietat de la família Dalmau. Una membre d'aquesta família diu que el nom de "Marquesa", ve d'una avantpassada de la família Dalmau que era coneguda pel malnom de "Sa Marquesa"

Aquest garrover té la seva història. A la seva ombra, amb el pas dels

anys, hi han mort, al menys tres persones.

Rafel Nigorra Gayà (Petrer), quan tornava de la seva caseta de Ses Rotes, es va sentir malament i s'aturà davall el garrover on morí.

Arnau Bauzà que fou conegut per l'amo Arnau de Sa Pipa, i fou el segon marit de Joana-Aina Bauzà Gayà (Capitana), un dia que era per dalt del Revallà, també es trobà malament i es va anar a seure davall el garrover, morí allà mateix.

Gabriel Dalmau Font, un dia que es trobava a la finca propietat familiar, se sentí malament. A l'ombra del garrover, la mort el cridà. Era el dia 21 Octubre 1974.

Miquel Florit

CLAVAGUERA, SA

Amb aquest nom, topomini urbà, és coneguda una síquia que recull les aigües del carrer Fra Lluís Jaume i confrontants, que té el començament o entrada entre les cases número 22 i 24 del carrer de Petra i té la sortida en el carrer Arraval, entre les cases número 7 i 9.

Sa Clavaguera, que té una barrera de ferro al començament i un engrellat al final, antigament estava oberta i era lloc on els al.lots, nins i nines anaven a jugar, entrant per una part i sortint per l'altra. Es va tancar perquè era lloc on es duia a tirar brutícia i segurament a petició del veïns, perquè des de la clavaguera era molt fàcil per qualsevol estrany botar dins els corals.

Un any el batle de torn va fer endinsar la síquia, deixant destapats els fonaments de la casa número 22 del Carrer de Petra, que era propietat de l'amo Antoni Bauçà Gayà (Roig)

L'amo Antoni Roig, es va dirigir al Batle, exposant-li el seu temor que les contínues pluges d'aquell any molt ploguer, amarassin els fonaments de la casa seva i aquesta s'esbucàs (de-ruiis).

El Batle li va prometre que aquella mateixa setmana es reforçarien els fonaments per compte de l'Ajuntament.

Passaren una setmana i en passaren dues i els fonaments no s'havien reforçats.

L'amo Antoni Roig tornà insistí amb energia davant el batle, dema-

nant-li que s'arreglàs la clavaguera. El batle li prometé que demà mateix quedarà arreglat.

Passà un altra setmana, també de pluges casi diàries, i la claveguera seguia igual.

L'amo Antoni tot cremat, parteix cap a la Casa de la Vila.

- On podria trobar el Batle? - demanà al saig

- Ara acaba de sortir amb el Secretari i han dit que anaven a n'Es Centro.

El Cafè Centro, en aquells dies estava a damunt l'actual, on hi ha actualment la Rectoria. Era El Cafè dels senyors, dels amos i gent rica i dels que volien figurar.

Aquell dia i en aquella hora sols hi havia D. Antoni Bauçà (de Cas Notari), el seu germà Don Xim, que era el Secretari, i el Batle.

- Batle, sino arrelen allò avui mateix, la casa me caurà damunt, perquè la torrentada cada dia va més davall els fonaments... - li diu en Roig

- Idò si cau l'aixecaràs - li diu el Batle.

Estaven damunt el replà. En Roig que era un home fort i gros, si afua i amb la primera empenta, el Batle rodolà l'escala fins abaix. El Batle, ni cap dels seus dos companys, va gosar dir res.

L'endemà els picapedrers de l'Ajuntament reforçaren els fonaments de la casa de l'amo Antoni Roig

Miquel Florit Huguet

La mina de carbó

La mina de carbó "San Francisco", era coneguda popularment, per la "Mina dels 4 socis"

Quatre eren en veritat els propietaris-accionistes de dita mina, dos dels quals estan directament relacionats amb Sant Joan casats i viuen aquí i un era santjoaner;

L'amo Joan Oliver (a) Cauvò, sogre de D. Antoni Bauçà

L'amo Pere-Antoni Munar Niell, sineuer, casat amb Margalida Font Puig (a) Tronca.

L'amo Antoni Julià Noguera (a) es murer, casat amb Antonina Gayà (a) valera.

El quart soci era Don Joan Bordoy, de Felanitx.

Es Quartet

La casa número 6 del carrer Palma, que fou propietat de Joana-Aina Company (Mena) i passà als seus hereus, casa situada a la denominada Costa d'Es Centre, té un petit habitacle, un quartet d'uns 12 metres quadrats, que des dels anys 40 (dècada dels 40), fou la seu la Delegació Sindical Local i de la Germandat de Llauradors i Ramaders, i de la Corresponsalia del Règim Especial Agrari de la Seguretat Social.

Aquestes entitats Sindicals Locals, (Sindicat Vertical), ocuparen la petita oficina del carrer de Palma, fins l'any 1968, en què es varen traslladar al carrer Bel-siari, núm 18 (Can Rosa), eren conegudes popularment per "Es Quartet", i ningú les anomenava Sindicat o Germandat, Entitats amb un mateix i sol funcionari, en quefers diferents, però íntimament lligats.

Miquel Florit Huguet

